

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

تلاش احزاب ملی گرای افراطی برای نفوذ بیشتر در پارلمان اروپا

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: ظریف

■ نکات برجسته

- تلاش برای ایجاد ائتلاف احزاب ملی‌گرای افراطی در پارلمان اروپا
- نگرانی احزاب سنتی اروپا از گسترش نفوذ احزاب ملی‌گرای افراطی در پارلمان اروپا
- استقبال نسبی شهروندان اروپایی از احزاب ملی‌گرای افراطی
- ضدیت ملی‌گرایان افراطی با ماهیت فعلی اتحادیه اروپا و ضرورت تغییر در نهادهای اروپایی
- تقویت نگرش نژادپرستانه در کشورهای اروپایی
- اسلام ستیزی احزاب ملی‌گرای افراطی در اروپا

■ مقدمه

احزاب ملی‌گرای افراطی در کشورهای اروپایی قصد دارند پس از انتخابات پارلمان اروپا در ماه مه آینده (خردادماه)، نیروهایشان را با یکدیگر متحد کرده و ائتلافی یکپارچه در این پارلمان تشکیل دهند. این خبر نگرانی‌ها را درباره آینده سیاسی اروپا و تهدیداتی که موجودیت اتحادیه اروپا را به مخاطره خواهد انداخت افزایش داده است. این برای اولین بار است که پس از ۶۰ سال از تاسیس پارلمان اروپا احزاب راست‌گرای افراطی با اعتماد به نفس و اطمینان از کسب کرسی‌های لازم در انتخابات پارلمان اروپا، به فکر تشکیل ائتلافی از نمایندگان برای تاثیرگذاری بر نحوه اداره این نهاد افتاده‌اند. در حال حاضر سه فراکسیون راست‌گرا در پارلمان اروپا حضور دارند؛ یکی "اروپای ملت‌ها و آزادی" که حزب پوپولیستی "برای آزادی" هلند به رهبری خیرت ویلدرز و حزب "اتحاد ملی" فرانسه به رهبری ماری لوپن عضو آن هستند. یک فراکسیون دیگر با نام "محافظه کاران اروپایی و اصلاح طلبان" که نمایندگان حزب لهستانی "پیس" عضو آن هستند و دیگری "اروپایی آزادی و دموکراسی مستقیم" که یورگ مویتن از "آلترناتیو برای آلمان" عضو آن است. پارلمان اروپا یک نهاد رسمی قانون‌گذاری در اروپا است و قابلیت این را دارد تا روندهای سیاسی در اروپا را تحت تاثیر قرار دهد. با توجه به شرایط ویژه موجود در اروپا و به ویژه پس از خروج بریتانیا از اتحادیه، انتخابات پیش رو مهم‌ترین انتخابات در تاریخ پارلمان اروپا ارزیابی می‌شود.

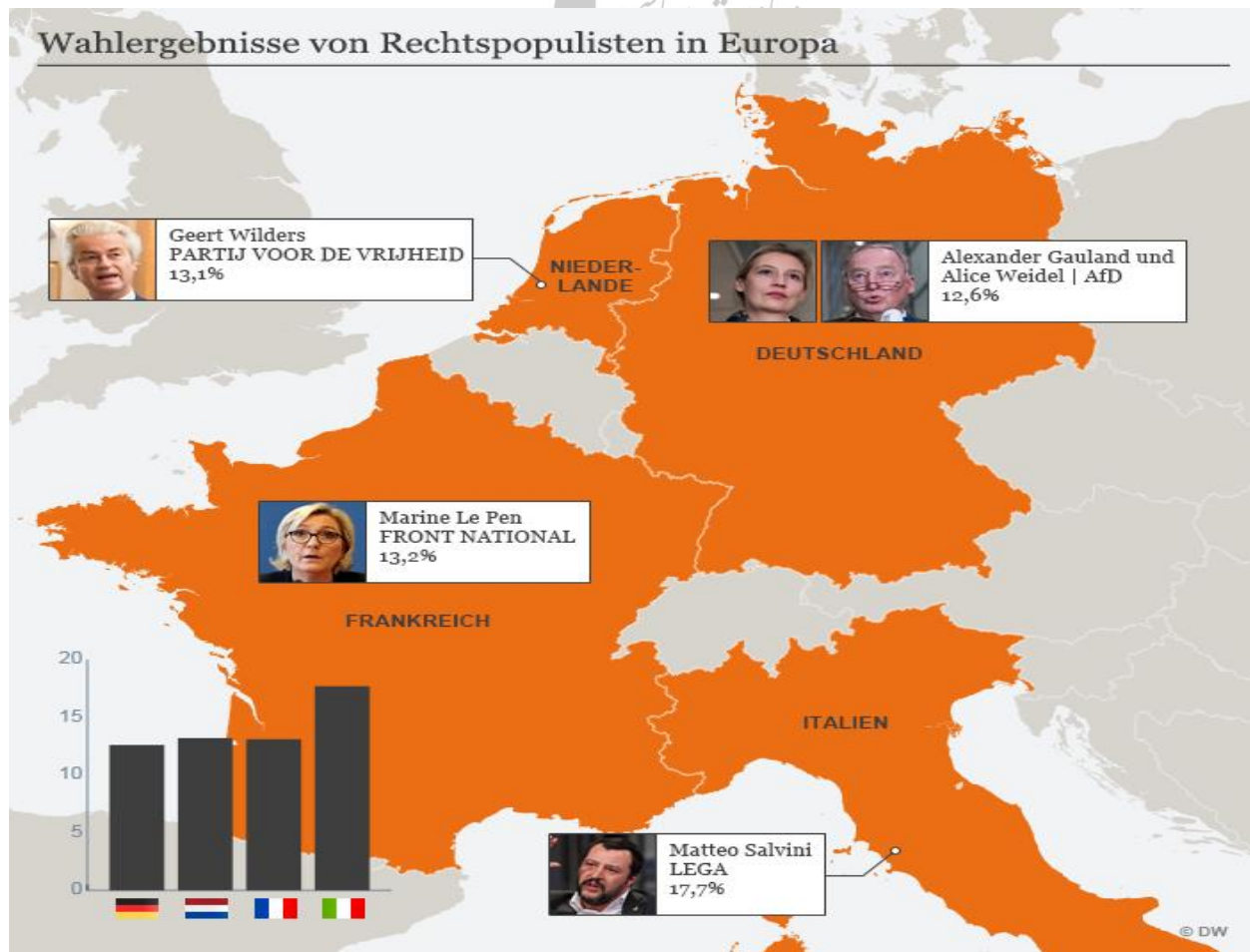
حمایت نسبی شهروندان اروپایی از احزاب ملی‌گرای افراطی

این یک حقیقت است که قدرت راست‌گرایان افراطی در اروپا رو به رشد است و مدتی است که کارزارهای انتخاباتی در اروپا با اقبال شگرف به احزاب دست راست افراطی روبه‌رو شده است. در بعضی از این کشورها همچون ایتالیا و اتریش این احزاب توانسته‌اند دولت تشکیل دهند و در برخی نیز هرچند از تشکیل دولت بازمانده‌اند ولی جایگاه سیاسی قابل توجهی میان

توده ها کسب کرده‌اند. اما چه اتفاقی افتاده است که در اروپا احزابی که سال‌ها در عرصه سیاسی ناکام بوده‌اند با اقبال نسبی مردم روبه‌رو شدند؟
 کارشناسان معتقدند:

ضدیت با مهاجرت، اسلام‌هراسی، کاهش حاکمیت ملی، مداخله آمریکا در امور اروپا و..... موجب اقبال بیشتر مردم به افراط‌گرایان ملی‌گرا شده است. احزاب ملی‌گرای افراطی توانسته‌اند با تحریک افکار عمومی را به آنچه اقدامات اتحادیه اروپا در هم‌گرایی فرهنگی در قالب اتحادیه فراملی خوانده می‌شود تحریک کنند و اینگونه ترویج کنند که در اتحادیه اروپا ارزش‌هایی چون فرهنگ ملی، پرچم، هویت ملی و غرور ملی به حاشیه رانده شده است. بسیاری از احزاب دست راست افراطی در سالهای اخیر توانسته‌اند با بزرگ‌نمایی خطر مهاجران از پیامدهای اقتصادی، اشغال فرصت‌های شغلی توسط آنان، پیامدهای فرهنگی ناشی از تغییر ترکیب جمعیت با بزرگ‌نمایی آهنگ رشد مسلمانان و پیامدهای امنیتی ناشی از تروریسم اسلام افراطی مسئله مهاجرت را به دغدغه امنیتی شهروندان اروپایی تبدیل کنند و مردم را برای رأی دادن به خود متقاعد سازند. مساله‌ای که در آلمان، فرانسه و ایتالیا بطور واضح قابل مشاهده است.

حضور احزاب دست راستی در برخی پارلمان‌های اروپایی

تلاش برای تغییرات یا خروج در اتحادیه اروپا

راست افراطی آلمان که در سال‌های اخیر خود را تحت عنوان حزب «آلترناتیو برای آلمان» سازماندهی کرده است به دنبال کارزار خروج آلمان از اتحادیه اروپاست. حزب آلترناتیو برای آلمان در کنگره‌ای در شهر «ریزا» در ایالت ساکسونی در شرق آلمان که مقرر اصلی انتخاباتی راست‌گرایان افراطی به شمار می‌رود، برنامه‌ای را برای انتخابات پارلمان اروپا در ماه مه به تصویب رسانده‌اند. در این برنامه به شکل بسیار محتاطانه‌ای پیشنهاد شده است که اگر قوانین اتحادیه اروپا در دوره زمانی قابل قبولی مورد بازبینی و اصلاح ساختاری قرار نگیرد، کارزار خروج آلمان از اتحادیه اروپا بعنوان راه‌حل نهایی به مردم آلمان پیشنهاد شود. در این برنامه، زمان خاصی برای به اجرا گذاشتن پیشنهاد خروج آلمان از اتحادیه اروپا ذکر نشده است. از جمله اصلاحات ساختاری مورد نظر راست‌گرایان افراطی آلمان می‌توان به حذف پارلمان اروپا، حذف یورو و همچنین پایان دادن به اسلامی سازی اروپا اشاره کرد. این نخستین بار پس از جنگ جهانی دوم است که حزبی در آلمان

ایده عضویت در اتحادیه اروپا را زیر سوال می‌برد.^۱ همچنین حزب راست افراطی آلمان اعلام کرد که در صورت تحقق نیافتن خواسته‌هایش برای اصلاحات در اتحادیه اروپا، با شعار خروج آلمان از این اتحادیه وارد کارزار انتخابات پیش روی پارلمان اروپا شود. حزب آلترناتیو برای آلمان در سال ۲۰۱۳ میلادی به عنوان یک حزب بدبین به اتحادیه اروپا تشکیل شد اما با قدرت‌گیری راست‌های افراطی و تمرکز بر مخالفت با مهاجران در انتخابات سال ۲۰۱۷ قدرت گرفت. رهبران این حزب نیز مانند سایر ملی‌گراها در اروپا می‌گویند که قدرت زیادی به نهادهای اتحادیه اروپا در بروکسل منتقل شده و این اتحادیه از اصول اولیه خود در زمینه همکاری اقتصادی بسیار فراتر رفته است. "الکساندر گولاند" از رهبران حزب آلترناتیو برای آلمان معتقد است: نیازی به انحلال اتحادیه اروپا نداریم بلکه باید آن را به طرح معقول اولیه باز گردانیم.^۲ حالا در آستانه انتخابات پارلمان اروپا "یورگ مویتن"، از حزب "آلترناتیو برای آلمان" خواستار اتحاد نمایندگان احزاب راست‌گرا در پارلمان اروپاست. یورگ مویتن، تنها نامزد حزب پوپولیست راست‌گرای آلمانی یعنی "آلترناتیو برای آلمان" در انتخابات پارلمان اتحادیه اروپاست در پی ایجاد ائتلافی است که آن را "اروپای سرزمین‌های پدری" می‌خواند. مویتن تصمیم دارد با این ائتلاف، اتحادیه اروپا را تغییر دهد. مویتن حال در آرزوی تشکیل یک فراکسیون راست‌گرای بزرگ است که اتحادیه اروپا در شکل کنونی آن را حذف و نهاد دیگری را جایگزین آن کند. او برای دستیابی به این هدف نیازمند متحدانی در میان احزاب راست‌گرای اروپایی است. مویتن به عنوان مثال مدعی است که با حزب "آزادی" اتریش "نقطه نظرات مشترک بسیار" دارد.^۳

۱ - یورو نیوز، ۱۹/۲۰۱۹/۱۳

۲ - ایرنا، ۱۳۹۷/۱۰/۲۴

۳ - دویچه وله، ۱۹/۲۰۱۹/۰۸/۰۴

ساختار شکنی ایتالیا

در سال‌های اخیر رشد احزاب پوپولیست و گروه‌های ضد مهاجرت در اروپا نگرانی‌هایی را برای رهبران اروپا ایجاد کرده است. از افزایش طرفداران مارین لوپن، رهبر جبهه ملی فرانسه که از گروه‌های راست‌گرای افراطی است، تا پیروزی‌های حزب آلترناتیو برای آلمان که آن هم یک گروه افراطی است. اما زلزله سیاسی در ایتالیا رخ داد و این کشور اولین کشور غرب اروپاست که کنترل آن عملاً به دست پوپولیست‌های ملی‌گرا افتاده است. با توجه به اینکه گروه‌های پوپولیستی در ایتالیا به طور سنتی دارای نفوذ سنتی بوده‌اند موفقیت «جنبش پنج ستاره» و «لیگ شمال» در ایتالیا چندان هم بعید نبود. از سوی دیگر اقتصاد بیمار ایتالیا نیز شانس توفیق پوپولیست‌ها را افزایش داد. بخش مهمی از رأی دهندگان ایتالیایی پیروی از دستورالعمل‌های اروپا را عامل کندی اقتصاد این کشور می‌دانند و بنابراین به نهادهای اروپایی اعتمادی ندارند. این موضوع سبب نزدیک تر شدن آنها به گروه‌های افراطی مخالف اتحادیه اروپا شده است.

هم اکنون احزاب ملی‌گرای افراطی در کشورهای اروپایی قصد دارند پس از انتخابات پارلمان اروپا در ماه مه، نیروهایشان را با یکدیگر متحد کرده و ائتلافی یکپارچه در این پارلمان تشکیل دهند. "ماتئو سالوینی"، رهبر حزب ملی‌گرای لیگ ایتالیا گفت: «هدف ما مشارکت در تصمیم‌سازی است، هدف ما معرفی نامزدهای جدید در کمیسیون جدید اروپاست.» کمیسیون اروپا، قدرتمندترین بخش اتحادیه اروپاست که تصمیم‌گیری در خصوص سیاست‌های کلان این اتحادیه را انجام می‌دهد. احزاب راست‌گرای دانمارک و فنلاند تا کنون به این ائتلاف پیوسته‌اند و مطابق اعلام آقای سالوینی، حزب جبهه ملی فرانسه به ریاست مارین لوپن نیز به این ائتلاف خواهد پیوست. جبهه جدید متشکل از ۱۰ حزب ملی‌گرا خواهد بود که خواهان اصلاح اتحادیه اروپا و پارلمان اروپا است.^۱

با وجودیکه رهبران پوپولیست ایتالیا هنوز تصمیمی برای خروج از اتحادیه اروپا نگرفته‌اند اما "کلودیو بورگی"، نماینده پارلمان ایتالیا و یکی از مهم‌ترین چهره‌های حزب لگا می‌گوید انتخابات پارلمان اروپا که قرار است ماه مه آینده برگزار شود آخرین شانس برای تغییرات ساختاری و اقتصاد «مردم محور و ضدجبهانی» است در غیر این صورت ایتالیا بزودی از اتحادیه اروپا خارج خواهد شد. حزب لگا با رهبری وزیر کشور ایتالیا، "ماتئو سالوینی"، یکی از گروه‌های پر قدرت راست افراطی در اروپا است. کلودیو بورگی رئیس کمیسیون بودجه پارلمان ایتالیا نیز هست که می‌گوید: «ایتالیا نمی‌تواند تا ابد بودجه کشور را با خواست لابی‌ها در بروکسل هماهنگ کند.» وی ابراز امیدواری کرد که گروه‌های پوپولیستی و راست‌گرای افراطی در انتخابات ماه مه اروپا برنده مطلق باشند تا بتوانند کنترل کامل پارلمان اروپا را در دست بگیرند.^۲

۱ - یورو نیوز، ۲۰۱۹/۰۴/۰۸

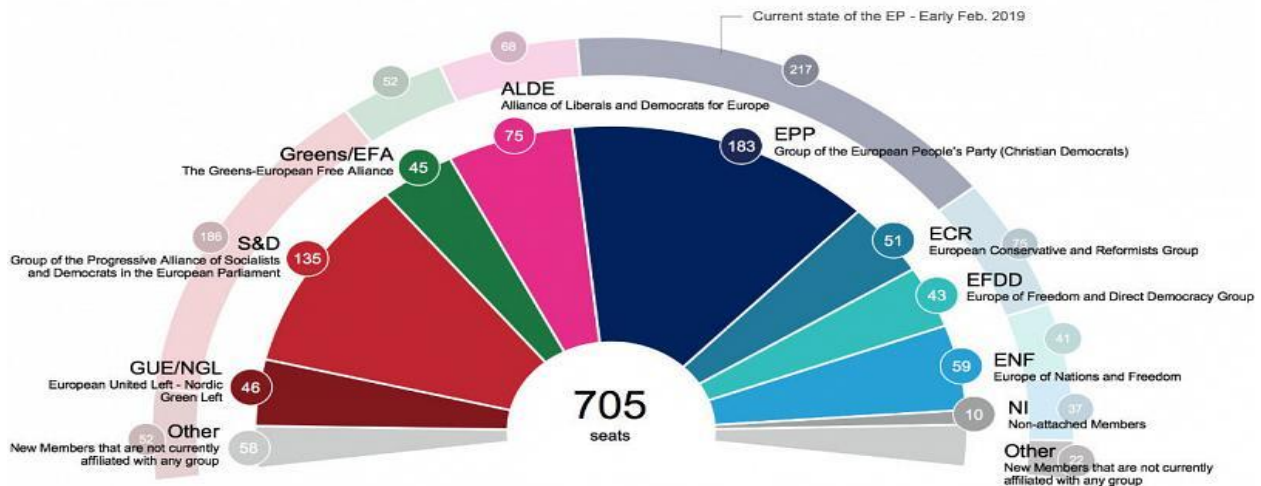
۲ - یورو نیوز، ۲۰۱۹/۰۲/۱۵

پیامدهای قدرت گرفتن راست افراطی در اروپا

نظر سنجی ها چه می گویند؟

پارلمان اروپا بر اساس نتایج آخرین نظرسنجی هایی که در کشورهای عضو اتحادیه به دست آمده، ترکیب احتمالی کرسی های احزاب مختلف را پیش بینی کرد. بر پایه این گمانه زنی که دفتر مطبوعات پارلمان اروپا که ۲۹ بهمن ماه گذشته منتشر کرد، ترکیب پارلمان بسیار متنوع خواهد بود و گوناگونی احزاب و گروه ها در آن از هر دوره دیگری بیشتر خواهد شد. ترکیب غالب در مجلس نهم اروپا را احزاب همچون دوره قبلی راست ها و چپ های میانه تشکیل خواهند داد. بنا بر نظرسنجی ها حزب مردم اروپا با ۱۸۳ کرسی از مجموع ۷۰۵ کرسی پارلمان بیشترین حضور را در پارلمان بعدی خواهد داشت. این آمار البته از شمار کنونی نمایندگان این حزب که ۲۱۷ نفر است، کمتر خواهد بود. این حزب در سال ۱۹۷۶ به دست احزاب دموکرات مسیحی اروپا تأسیس شد و امروز احزاب لیبرال محافظه کار و راست میانه نیز در آن حضور دارند. «ائتلاف پیشرو سوسیالیست ها و دموکرات ها» حزبی از جناح چپ میانه است که با ۱۳۵ نماینده بخت دوم را در ترکیب پارلمان آتی خواهد داشت. این حزب در حال حاضر در پارلمان اروپا ۱۸۶ نماینده دارد.

بر اساس نظرسنجی دیگری در شش کشور عضو اتحادیه اروپا احتمال می‌رود که احزاب راست‌گرای پوپولیستی در پارلمان اروپا شمار کرسی‌های خود را دو برابر کنند. بازنندگان این انتخابات سوسیال دموکرات‌ها و محافظه‌کاران خواهند بود. روز ۱۸ اسفند گذشته روزنامه "بیلد" آلمان نتایج یک نظرسنجی در آلمان، اتریش، اسپانیا، ایتالیا، فرانسه و لهستان را منتشر کرد. این نظرسنجی در رابطه با انتخابات پارلمان اروپا صورت گرفته است. «نتایج نظرسنجی نشان می‌دهد که ائتلاف احزاب راست‌گرای افراطی و پوپولیستی به نام "اروپای ملل و آزادی" (ENF) می‌تواند در پارلمان اروپا شمار کرسی‌های خود را افزایش دهد و از ۳۷ کرسی به ۶۷ کرسی برساند». این ائتلاف از ۳۷ حزب، از جمله "حزب آزادی اتریش"، "حزب اجتماعی" فرانسه و حزب "لیگ شمال" ایتالیا، تشکیل شده است. نظرسنجی "بیلد" احتمال می‌دهد که علاوه بر راست‌گرایان افراطی، لیبرال‌ها پیروز انتخابات آتی پارلمان اروپا باشند. ائتلاف لیبرال‌ها (ALDE) می‌تواند شمار نمایندگان خود را از ۶۸ نفر به ۱۰۱ نفر برساند. ائتلاف احزاب محافظه‌کار (EVP) که از جمله شامل دو حزب دموکرات مسیحی و سوسیال مسیحی آلمان است ۴۳ کرسی خود را از دست خواهد داد و ۱۷۴ نماینده به پارلمان اروپا خواهد فرستاد. ائتلاف سوسیال دموکرات‌ها (S&D) نیز به احتمال زیاد سرنوشت مشابهی خواهد داشت و با از دست دادن ۴۵ کرسی باید به ۱۴۱ نماینده رضایت دهد. به این ترتیب این دو ائتلاف بزرگ پارلمان فعلی در پارلمان آتی اکثریت نخواهند داشت. نظرسنجی "بیلد" به این نتیجه رسیده است که ائتلاف سبزها نیز هشت کرسی را از دست خواهد داد و با ۴۴ نماینده در پارلمان اروپا حضور خواهد داشت. چپ‌ها ضربه کوچک‌تری خواهند خورد و تنها یک کرسی را از دست می‌دهند، یعنی ۵۱ نماینده به پارلمان جدید می‌فرستند.^۱

نتیجه گیری

به نظر می‌رسد در انتخابات آتی پارلمان اروپا بر تعداد کرسی‌های احزاب ملی گرای افراطی افزوده شود اما آنها قادر نباشند تا ائتلافی تعیین کننده در نهاد قانونگذاری اروپا داشته باشند و با وجود اقبال نسبی به پوپولیست‌های افراط گرا اما همچنان راست و چپ میانه در اروپا حکمرانی خواهند کرد. اما این مسئله باعث نمی‌شود خطر پوپولیست‌های افراطی را در بلند مدت نادیده گرفت. مقامات اروپایی در ماه‌های اخیر بارها نسبت به رشد کرسی‌های افراط‌گرایان در اروپا هشدار داده‌اند. «دونالد توسک» رئیس شورای می‌گوید اگر افراطی‌ها پارلمان اروپا را اشغال کنند اتحاد بزرگ اروپایی از هم می‌پاشد و تحقیر می‌شود. کارگرانی که در کشورهای فقیرتر اروپا زندگی می‌کنند، مدعی هستند که «اروپای واحد» کاری برای ارتقای شرایط معیشتی آنها انجام نداده است. همین مسئله سبب شده تا احزاب ملی‌گرای افراطی در لهستان و مجارستان قدرت را در دست بگیرند. در دیگر کشورهای شرق اروپا نیز ملی‌گرایان افراطی در حال پیشروی هستند. وقوع بحران اقتصادی در سال ۲۰۰۸ میلادی و ناتوانی سیاستمداران اروپا در حل و فصل این بحران نشان داد اتحادیه اروپا تا چه اندازه شکننده است. تسری بحران اقتصادی در کشورهای آسیب پذیر اروپایی و دیگر کشورهای عضو این مجموعه اروپا را عملاً به دو قسمت نابرابر تقسیم کرده است. حتی در درون کشورهای مرفه نیز اقشار کم درآمد مستعد گرایش به سمت ملی‌گرایی افراط‌گرا هستند. جنبش جلیقه زردها در فرانسه نشان داد حتی کشورهای محوری و مرفه نیز با بحران روبرو هستند و شهروندان فرانسوی سیاست‌های اتحادیه اروپا را منطبق با خواست خود نمی‌دانند. از سوی دیگر وقوع انواع بحران‌ها و چالش‌های امنیتی در اروپای واحد سبب شده است تا پیمان‌هایی نظیر پیمان شنگن که زمانی نماد وحدت اروپا محسوب می‌شد به چالش کشیده شود. نشانه‌های آشکاری وجود دارد که اعتماد بخش‌های بیشتری از شهروندان به نهادهای ملی و احزاب سنتی از دست رفته است. بررسی‌های مختلف در اروپا نشان می‌دهد که هراندازه ناامیدی شهروندان اروپایی نسبت به جریان‌های سنتی بیشتر می‌شود به صورت همزمان گرایش بیشتری نسبت به جریان راست افراطی پیدا می‌کنند.

حرکت آرام احزاب راست افراطی در هرم قدرت اروپا، آینده مبهمی برای ساختار اتحادیه اروپا که نماد فراملی‌گرایی این قاره است به وجود می‌آورد و این روند با انتخاب دونالد ترامپ به عنوان رئیس جمهور آمریکا بیش از پیش در جهان نمود پیدا کرد. افراط‌گرایان اروپا نیز مانند ترامپ با دغدغه‌های نژادی مخصوص به خود زندگی می‌کنند و اروپایی که داعیه حقوق بشر دارد در نظام بین‌الملل با چالشی بزرگ روبرو شده است. رهبران راست افراطی در اروپا رابطه ای شخصی با ترامپ دارند. آنان پوتین و ترامپ را به عنوان نمادهای ضد قدرت و ضد سیستم می‌بینند که می‌توان از آنان برای مقابله با اتحادیه اروپا و نخبگان اروپاگرا استفاده کرد و این هدف مشترک باعث شده آنها در کنار یکدیگر تلاش کنند تا بیش از گذشته در پارلمان اروپا نفوذ کنند.